

[LF 1353]

Sub. Code : 1353

FIRST PROFESSIONAL B.A.M.S. DEGREE EXAMINATION –
OCTOBER 2014

Paper III — SANSKRIT

Q.P. Code : 641353

Time : Three hours

Maximum : 100 marks

संस्कृतम्

Answer ALL questions.

I. Essay Questions :

(2 × 15 = 30)

1. अधोयुक्तश्लोकानां पदपदार्थान्वयभावार्थसन्धिसमासविवरणानि स्पष्टीकुरुत –

(a) निद्राहेतुस्तमःसत्यं बोधने हेतुरुच्यते । स्वभाव एव वा हेतुर्गरीयान् परिकीर्त्यते ॥

(b) तस्मान्नजागृयाद्रात्रौ दिवास्वप्नं च वर्जयेत् । ज्ञात्वा दोषकरावेतौ बुधः स्वप्नं मितं चरेत् ॥

(c) निद्रानाशोऽनिलात् पित्तान्मनस्तापात् क्षयादपि ।

संभवत्यभिघाताच्च प्रत्यनीकैः प्रशांयति ॥

2. टिप्पणीं रचयत –

(a) स्नानगुणाः

(b) व्यायामः

(c) शौचम्

II. Short notes :

(10 × 5 = 50)

1. (a) हलन्त्यम्

(b) संयोगः

2. (a) कर्म

(b) अधिकरणम्

3. शब्दरूपाणि लिखत –

(a) मति

(b) अस्मद्

4. धातुरूपाणि लिखत –

(a) लिख् धातोः (लङ्)

(b) वद् धातोः (लट्)

5. टिप्पणीं रचयत –

कलाः खल्वपि सप्त भवन्ति धात्वाशयान्तरमर्यादाः ।

6. Write the Implied meaning of the shloka

वरं वनं व्याघ्रगजादि सेवितं जनेनहीनं बहुकण्टकावृतम् ।

तृणानि शय्या क्षणवल्कलैश्च न बन्धु मध्ये धनहीन जीवितम् ।

7. ब्राह्मणीनकुलकथा संगृह्य लिखत ॥

8. प्रयोगपरिवर्तनं कुरुत –

(a) सः पाठं पठति ।

(b) मया जलम् पीयते ।

(c) सचिवः कार्यं कुर्वन्ति ।

(d) सा लिखनीं क्रीणाति ।

(e) मित्रं पत्रं प्रेषयति ।

9. Translate into Sanskrit –

The purpose of Ayurveda is to maintain the health of a healthy person and to cure if any afflicts him. The three pillars of health are body, mind and soul. If any body follows the teachings of daily regimen and seasonal regimen, he can live for long years.

10. Translate into English–

एकस्मिन् जलाशये सहस्रबुद्धिः शतबुद्धिः नाम द्वौ मत्स्यौ निवसतः स्म । एकबुद्धिर्नाम मण्डूकः मत्स्याभ्यां सह मित्रभावेन अवसत् । प्रतिदिनम् सायाह्ने गोष्ठीं कृत्वा पुनः जले पुनः गच्छन्ति । एकदा धीवराः तत् जलाशयं प्राप्य सर्वान् मत्स्यान् गृहीत्वा गताः ।

III. Short answers :

(10 × 2 = 20)

1. समस्तपदं लिखत –

(a) चोरात् भयम्

(b) पीतम् अंबरं यस्य सः

2. समस्तपदं लिखत –

(a) अक्षेषु शौण्डः

(b) यूपाय दारु

3. विग्रहवाक्यं लिखत –

(a) सरक्तम्

(b) पक्काशयः

4. रेखाङ्कित पदेन सह प्रत्ययान् योजयित्वा लिखत –
- (a) कृ तुमुन् (b) सं-पूज्-त्यप्
5. (a) अज्-टाप् (b) खाद्-क्तवतु (पुं)
6. सन्धिं कुरुत –
- (a) स+एव (b) नर इन्द्रः
7. सन्धिं विघट्टयत –
- (a) हरेऽव (b) अष्टावाहारः
8. सन्धिं कुरुत –
- (a) कृष्ण+एकत्वम् (b) सः+अपि
9. संशोधयत –
- (a) सुरेशः ग्रामं गच्छसि। (b) यूयं भोजनं अखादन् ।
10. संशोधयत –
- (a) लता वस्त्रं क्रीतव्या । (b) गणेशं नमः ।
-